

Ogólnopolski
panel o polityce
żywnościowej

Wprowadzenie do polityki żywnościowej

Andrzej Hałasiewicz
RURBAN Wieś-Miasto-Region

Plan prezentacji

- Polityka żywnościowa
- Bezpieczeństwo żywnościowe
- Bezpieczna żywność
- Rolnictwo a gospodarka żywnościowa
- Koszty produkcji żywności

Polityka żywnościowa

Całokształt działań związanych bezpośrednio lub pośrednio z gospodarką żywnościową. Organizuje i wspiera systemy żywnościowe od produkcji podstawowej (rolnicy), przez przetwarzanie, po konsumpcję.

Obejmuje:

- przemysł wytwarzający urządzenia, narzędzia i materiały dla rolnictwa oraz przemysłu spożywczego
- rolnictwo,
- przetwórstwo rolno-spozywczze,
- handel
- konsumpcja

Bezpieczeństwo żywnościowe

Bezpieczeństwo żywnościowe to działania, które podejmują państwa, aby zapewnić społeczeństwu dostęp do żywności:

odpowiedniej jakości (bezpiecznej, odżywczej i różnorodnej)

w odpowiedniej ilości.

Działania te mają na celu także zapewnienie żywności przystępnej cenowo poprzez funkcjonujący bez zakłóceń łańcuch dostaw.

O bezpieczeństwie żywnościowym mówimy wtedy, gdy w kraju nie brakuje żywności dobrej jakości i jest ona dostępna dla każdego.

- FAO – Organizacja Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa
- Unia Europejska art. 39
- Wspólna Polityka Rolna

Wspólna polityka rolna Unii Europejskiej

Wspólna polityka rolna to zestaw przepisów przyjętych przez UE dla zapewnienia jednolitej polityki w dziedzinie rolnictwa w państwach UE.

Zainicjowana w 1962 r. przez sześć krajów założycielskich ówczesnych Wspólnot Europejskich, jest najstarszą polityką UE, która nadal obowiązuje.

- Zapewnia obywatelom UE przystępną cenową, bezpieczną i wysokojakościową żywność
- gwarantuje odpowiedni poziom życia rolnikom
- chroni zasoby naturalne i środowisko.

Polityka ta zmienia się w czasie i przystosowuje się do nowych wyzwań, przed którymi staje europejskie rolnictwo.

Do wyzwań tych należą:

- zapewnienie bezpieczeństwa żywnościowego wszystkim obywatelom UE
- reagowanie na wahania światowych rynków i zmienność cen
- utrzymanie rozwoju obszarów wiejskich w UE
- bardziej zrównoważone wykorzystywanie zasobów naturalnych
- pomoc w łagodzeniu zmiany klimatu.

Bezpieczeństwo żywności

To obszar działań mających na celu zapewnienie konsumentom ochrony przed ryzykiem zatrucia żywności i chorobami przenoszonymi drogą pokarmową.

To zapewnienie, że żywność nie spowoduje uszczerbku na zdrowiu konsumenta, jeśli jest przygotowywana i spożywana zgodnie z zamierzonym zastosowaniem

- Codex Alimentarius - Komisja Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO
- Unia Europejska Biała Księga o bezpieczeństwie żywności z 12 stycznia 2000 r., COM (1999)
- Ustawa z dnia 25 sierpnia 2006 r. o bezpieczeństwie żywności i żywienia

Łańcuch żywnościowy

- Sekwencja etapów i procesów mających miejsce w produkcji, przetwórstwie, dystrybucji, magazynowaniu i postępowaniu z żywnością oraz jej składnikami, począwszy od produkcji pierwotnej aż do konsumpcji.
- Rolnictwo jest ważnym ogniwem tego łańcucha.
- Wraz z urbanizacją łańcuch się wydłuża.
- Krótkie i długie łańcuchy żywności.

Koszty produkcji rolnej i cena żywności

- Konwencjonalna żywność jest względnie tania bo nie uwzględnia kosztów środowiskowych
- Standardowe systemy rachunkowości i oceny ekonomicznej nie uwzględniają w pełni wszystkich czterech kapitałów - wytworzonego, naturalnego, społecznego i ludzkiego - które są zaangażowane w produkcję, przetwarzanie, marketing i konsumpcję żywności oraz powiązanych usług.
- Oznacza to, że przedsiębiorstwa i inne podmioty często nie są pociągane do odpowiedzialności za negatywne skutki zewnętrzne swojej działalności. Zamiast tego koszty są często ponoszone przez społeczeństwo i środowisko.
- Przykłady obejmują płacenie więcej za czystą wodę ze względu na koszty usuwania pestycydów ze źródeł wody lub wyższe ceny żywności z powodu zmniejszonych zbiorów ze źle zarządzanych gleb.

Tanie jedzenie jest często bardzo drogie-

Alexander Müller

- Rolnictwo jest głównym czynnikiem powodującym utratę różnorodności biologicznej, degradację ekosystemów i zmiany klimatyczne spowodowane przez człowieka.
- Większość dzisiejszych systemów żywnościowych nie zapewnia ani zrównoważonych źródeł utrzymania, ani wystarczającej i zdrowej diety.
- Christian Huyghe, dyrektor naukowy ds. rolnictwa, Inrae.
- "Spoczywa na nas wielka odpowiedzialność wobec tego pokolenia i przyszłych pokoleń. Nie możemy zaakceptować faktu, że globalne ocieplenie postępuje tak szybko jak obecnie. Nie możemy zaakceptować faktu, że ilość wody jest tak niska i pogarsza się, a różnorodność biologiczna uległa załamaniu. Musimy więc przywrócić to w tym samym czasie, w którym produkujemy. Pytanie nie brzmi, czy wybrać jedno czy drugie, ale jak to zrobić. Z tego punktu widzenia Zielony Ład stanowi wyzwanie i wyznacza ambitne cele. Następnie musimy zapewnić, że badania i innowacje przyniosą nowe rozwiązania. Będziemy musieli wymyślić bardziej złożone systemy.

Rekomendacje:

1. Powszechność nieformalnych dzierżaw zniekształca statystyczny obraz polskiego rolnictwa, jak prowadzić politykę żywnościową przy braku tej wiedzy? Nie wiemy, ile mamy aktywnych gospodarstw rolnych, nie wiemy, ile osób jest zatrudnionych w rolnictwie – rekomendacja: **pilne wypracowanie sposobów zbierania takich informacji przez GUS.**
2. Nieuwzględnianie w kosztach produkcji rolnej kosztów środowiska naturalnego zwiększa przewagę konkurencyjną rolnictwa konwencjonalnego, które przyczynia się do degradacji gleby, zanieczyszcza wody itd. – rekomendacja: **należy uwzględnić w rachunku ekonomicznym produkcji rolnej koszty środowiskowe.**

Pytanie do panelistów/ek

1. Skąd pochodzi żywność, która trafia na Państwa domowe stoły?
2. Czym kierujecie się Państwo w decyzjach zakupowych?

Ogólnopolski
panel o polityce
żywnościowej

Dziękuję za uwagę!

andrzej@halasiewicz.pl